

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Регіональне управління і співробітництво»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Код і найменування спеціальності	052 Політологія
Тип і назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Політологія»
Курс, семестр	2 курс, 3 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4,5 Загальна кількість годин – 135, із яких: лекцій – 22 год., семінарських занять – 24 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова (-и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Факультет обліку та фінансів, кафедра політології, історії і філософії
Контактні дані розробника (-ів)	<i>Викладач:</i> Шаравава Тамара, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри політології, історії і філософії. <i>Контакти:</i> каб.414 (навчальний корпус №4) <i>e-mail:</i> tamara.sharavara@pdau.edu.ua <i>Сторінка викладача:</i> https://www.pdau.edu.ua/people/sharavara-tamara-oleksiivna

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Дисципліни, що передують вивченню навчальної дисципліни «Регіональне управління і співробітництво» відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми: «Політична регіоналістика», «Європейська та євроатлантична інтеграція України», «Політичне моделювання і прогнозування».
Компетентності	<i>Загальні:</i> ЗК03. Здатність розробляти проекти та управляти ними. ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК07. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми. ЗК09. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. <i>Спеціальні (фахові, предметні):</i> СК03. Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів. СК06. Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

	СК07. Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультативні функції на національному та міжнародному рівні. СК08. Здатність до виконання професійних обов'язків в органах державної влади, місцевого самоврядування, політичних партіях та громадських організаціях.
Програмні результати навчання / Результати навчання	ПР04. Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень. ПР06. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів. ПР07. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері політики, політології та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності. ПР09. Надавати експертні й аналітичні консультації органам влади, політичним партіям, громадським організаціям.
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
ОК сприяє набуттю комплексу соціальних навичок (soft skills), важливих для сучасного фахівця: критичне мислення і аналіз, толерантність, уміння аналізувати політичні процеси, явища, ситуації, формувати власну думку щодо них, комунікативні і презентаційні навички.	
МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Формування у здобувачів вищої освіти системи знань з основ теорії, методології та практики регіонального управління; міжмуніципального, міжрегіонального, транскордонного співробітництва, опанування інструментами, за допомогою яких здійснюється управлінський процес вироблення та реалізації публічної політики на національному, регіональному та місцевому рівнях із застосуванням провідних інноваційних технологій; засвоєння методів організаційного, кадрового менеджменту для підготовки та ухвалення рішень у сфері публічного управління; підтримка ефективної взаємодії з громадськістю, органами державної регіональної влади, органами місцевого самоврядування.	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Тема 1. Теоретико-методологічні засади управління регіональним розвитком в Україні. Тема 2. Регіон як суб'єкт і об'єкт управління. Територіальна організація влади в Україні. Тема 3. Інструменти реалізації державної регіональної політики. Планування та прогнозування. Тема 4. Управління регіональною інфраструктурою. Тема 5. Кадрове забезпечення регіонального розвитку. Формування регіональної еліти. Тема 6. Міжмуніципальне співробітництво як шлях зміцнення територіальних громад. Тема 7. Міжрегіональне і транскордонне співробітництво: форми, напрямки, проблеми. Тема 8. Регіональне управління в контексті європейської і світової інтеграції та співробітництва.	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ	
словесні (лекція, розповідь, пояснення, бесіда); наочні (ілюстрування); практичні (вправи, робота з навчально-методичною, науковою літературою); методи формування пізнавальних інтересів (навчальні дискусії, метод використання життєвого досвіду, навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації з питань регіонального та публічного управління); методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності до навчання (роз'яснення мети вивчення предмета,	

висування вимог, заохочення, вказування на недоліки, зауваження); інтерактивні методи (проектування професійних ситуацій, рольові та ділові ігри); комп'ютерні і мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій).	
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені у Додатку до силабусу.
ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
- щодо термінів виконання та перескладання	Усі завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлений термін; роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчий бал (-30%). Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин із дозволу деканату. Повторне проходження контрольного заходу із навчальної дисципліни для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів. Отримана оцінка у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточною.
- щодо академічної доброчесності	Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.
- щодо відвідування занять	Відвідування лекційних і семінарських занять здобувачами вищої освіти є обов'язковим. Відмітка про відвідування занять здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача.
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	На здобувачів вищої освіти поширюється право на визнання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах (Prometheus, Coursera, ВУМ online, EdEra тощо). Особливості неформального / інформального навчання та процедури перезарахування їх як освітнього компонента або його частини регламентовані «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету».
- щодо оскарження результатів оцінювання	Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі неможливості спільного врегулювання ситуації здобувач вищої освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного

робочого дня після його оголошення. Порядок оскарження результатів оцінювання здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті».

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Державне та регіональне управління : підручник / Є. Г. Карташов, В. В. Євдокимов, І. О. Драган, О. І. Дацій та ін. ; за заг. ред. Є. Г. Карташова. Київ, 2019. 223 с.
3. Європейська регіональна політика : підручник / за ред. А. Крисоватого та І. Ліщинського. Тернопіль : ВПЦ «Економічна думка ЗУНУ», 2020. 236 с.
4. Регіональне управління : навч. посіб. / М. М. Іжа, Л. Л. Приходченко, С. Є. Саханенко та ін. ; за заг. ред. Л. Л. Приходченко. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2020. 652 с.
6. Державне та регіональне управління : підручник / Є. Г. Карташов, В. В. Євдокимов, І. О. Драган, О. І. Дацій та ін. ; за заг. ред. Є. Г. Карташова. Київ, 2019. 223 с.
7. Європейська регіональна політика : підручник / за ред. А. Крисоватого та І. Ліщинського. Тернопіль : ВПЦ «Економічна думка ЗУНУ», 2020. 236 с.
8. Регіональне управління : навч. посіб. / М. М. Іжа, Л. Л. Приходченко, С. Є. Саханенко та ін. ; за заг. ред. Л. Л. Приходченко. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2020. 652 с.

Допоміжні

1. Багаторівневе управління (multi-level governance) в умовах модернізації публічної влади і становлення демократичного врядування в Україні : колективна монографія / Іжа М. М., Надолішній П. І., Приходченко Л. Л., Саханенко С. Є. та ін. ; за заг. ред. Л. Л. Приходченко. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2020. 480 с.
2. Експертна аналітика розвитку механізмів публічного управління: випереджаюче управління, регіональний форсайт, приріст знань : монографія / Бакуменко В. Д., Красноручський О. О., Галушка В. Ю., Цедік М. Г., Шмагун А. В. ; за заг. ред. В. Д. Бакуменка, О. О. Красноручського. Харків : ХНТУСГ ім. Петра Василенка, 2019. 105 с.
3. Некряч А. І., Лопушинський І. П., Оленковська Л. П. Місцева влада України на шляху демократичного транзиту: політико-управлінські аспекти. *Держава і права : зб. наук. праць. Юридичні і політичні науки*. Київ : Вид-во «Юридична думка», 2021. Вип. 89. С. 230–248.
4. Некряч А. І., Гергель А., Буцький О. Еліта як ключовий суб'єкт трансформаційних перетворень на місцевому рівні в умовах децентралізації. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 22. Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін*. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. Вип. 30. С. 56–70.
5. Стойко О. М., Некряч А. І., Кончаковський Є. О. Особливості діяльності місцевого самоврядування в умовах воєнного стану в Україні. *Держава і права : зб. наук. праць. Юридичні і політичні науки*. Вип. 91. Київ : Вид-во «Юридична думка», 2022. С. 154–167.
6. Шаравара Т., Некряч А. Польська й українська реформи місцевого самоврядування (1998–2020): історико-порівняльний аналіз. *Східноєвропейський історичний вісник*. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2023. Вип. 28. С. 224–238.
7. Oksana Radchenko, Anastasia Nekryach, Larysa Kochybei, Tomash Michalski, Yurii Berezhnyi. Comparative Analysis of Conceptual Models of Power Legitimation in Authoritarian, Democratic and Transitional Societies. *National Security Drivers of Ukraine – Information Technology Strategic Communication and Legitimacy* : Monograph. Cham : Springer, 2023. P. 186–201.
8. Olena Yu. Bobrovska, Mykola O. Durman, Tetyana A. Kravchenko, Anastasiia I. Nekriach, Oleg A. Diegtiar. Management decisions to support and maintain the socio-ekonomis development of the territories. *Studies of Applied Economics*. 2021. Vol. 39 № 6 : Спецвипуск: Інноваційний розвиток та економічне зростання в країнах СНД.
9. Reznik N. P., Vivek Srivastava, Anastasia Nekryach, Svitlana Martynenko, Raisa Naumenko, Oksana Haidai, Nataliya Petrenko. Decentralization of authorities in Ukraine as an efficient instrument for

strengthening local democracy in the modern stage of government. *Journal of security and sustainability issues International Entrepreneurial Perspectives and Innovative Outcomes*. Volume-9, Issue-1, October 2019. P. 6786–6792.

10. Yaroslav Chmyr, Anastasia Nekryach, Larysa Kochybei, Alla Dakal, Lilia Strelbutska. Post Industrial Society and Global Informational Spase as Infrastructure Medium and Faktor for Actualization of the State Informational Security. *National Security Drivers of Ukraine –Information Technology Strategic Communication and Legitimacy* : Monograph. Cham : Springer, 2023. P. 62–77.

Інформаційні ресурси

1. Сайт Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. URL: <http://surl.li/kwaxt>
2. Сайт Українського незалежного центру політичних досліджень. URL: <http://surl.li/kwayj>
3. Сайт Українського центру політичного менеджменту. URL: <http://surl.li/kwaym>
4. Сайт міжнародного центру перспективних досліджень URL: <http://surl.li/kwayn>

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри політології, історії і філософії. Протокол від 01 вересня 2025 р. № 2.

Додаток до силабусу
СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування	Розв'язування тестів	Виконання навчальних (практичних) завдань	Виконання завдань самостійної роботи	
Тема 1. Теоретико-методологічні засади управління регіональним розвитком в Україні.	5	8	2	1	8
Тема 2. Регіон як суб'єкт і об'єкт управління. Територіальна організація влади в Україні.	5		2	1	8
Тема 3. Інструменти реалізації державної регіональної політики. Планування та прогнозування.	5		2	1	8
Тема 4. Управління регіональною інфраструктурою.	10 (5+5)		4 (2+2)	1	15
Тема 5. Кадрове забезпечення регіонального розвитку. Формування регіональної еліти.	5		2	1	8
Тема 6. Міжмуніципальне співробітництво як шлях зміцнення територіальних громад.	10 (5+5)		4 (2+2)	1	15
Тема 7. Міжрегіональне і транскордонне співробітництво: форми, напрямки, проблеми.	10 (5+5)		4 (2+2)	1	15
Тема 8. Регіональне управління в контексті європейської і світової інтеграції та співробітництва.	10 (5+5)		4 (2+2)	1	23
Усього годин	60	8	24	8	100

Шкала та критерії оцінювання

Шкала та критерії оцінювання опитування

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі, повні, цілісні, міцні і творчо засвоєні знання програмного матеріалу, відповідь чітка і завершена, без помилок. Під час відповіді на високому рівні демонструє здатність самостійно приймати ефективні рішення з питань політики; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень; критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.
4	Здобувач вищої освіти має добрі знання програмного матеріалу, проте допускає у відповіді деякі неточності; відповідь чітка і практично завершена. Під час

	відповіді на демонструє здатність приймати ефективні рішення з питань політики; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень; критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.
3	Здобувач вищої освіти під час відповіді допускає помилки в знанні фактичного матеріалу, відповідь не чітка і спрощена. Виникають певні труднощі в ситуаціях, коли необхідно продемонструвати здатність приймати ефективні рішення з питань політики; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень; критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.
2	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні. Фрагментарно відтворює базові знання. Не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки, виникають значні труднощі в ситуаціях, коли необхідно продемонструвати здатність приймати ефективні рішення з питань політики; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень; критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.
1	Здобувач вищої освіти під час відповіді демонструє елементарний рівень засвоєння навчального матеріалу, викладає його непослідовно і невпевнено, допускає суттєві помилки у викладенні фактів, що спотворюють їх зміст; виникають значні труднощі в ситуаціях, коли необхідно продемонструвати здатність приймати ефективні рішення з питань політики; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень; критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.
0	відповідь відсутня

Шкала та критерії оцінювання розв'язування тестів

Кількість балів	Критерії оцінювання
0–8	за кожну правильну відповідь – 0,2 бала

Шкала та критерії оцінювання виконання навчальних (практичних) завдань

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Виконані навчальні завдання свідчать про те, що у здобувача вищої освіти сформовано необхідні практичні навички приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень; критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та

	регіонів; здійснювати управління складною діяльністю у сфері політики, політології та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності; надавати експертні й аналітичні консультації органам влади, політичним партіям, громадським організаціям.
1	Виконані навчальні завдання свідчать про те, що у здобувача вищої освіти в основному сформовано необхідні практичні навички приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень; критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів; здійснювати управління складною діяльністю у сфері політики, політології та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності; надавати експертні й аналітичні консультації органам влади, політичним партіям, громадським організаціям. Виконані навчальні завдання мають неточності та помилки.
0	Навчальні завдання не виконані або виконані повністю неправильно.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
1	Виконані завдання самостійної роботи свідчать про те, що здобувач вищої освіти якісно засвоїв матеріал, уміло застосовує набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань; завдання самостійної роботи з теми виконані відповідно до методичних рекомендацій у повному обсязі, допускаються незначні неточності. Загалом виконані завдання свідчать про належний рівень оволодіння програмними результатами навчання.
0	Завдання самостійної роботи з теми виконане з великою кількістю грубих помилок, або не виконане взагалі, що не дає можливості оцінити рівень оволодіння програмними результатами навчання.